

БОЗОР СОБИР

Лолаи сиёҳ

*Умре ҳама машқи шеър кардам охир,
Аз модари худ касе наомад шоир.
Ин дафтари ман сиёҳ машқ аст агар,
Гулдастай лолаи сиёҳай бинигар.*

Бозор Собир

Душанбе
«Адиб»
2013

ББК 84 тоҷик 7-5
С-35

Мураттиб ва муҳаррир *Низом Қосим*

Рассом *Манучеҳр Собир*

С-35 Бозор Собир. Лолаи сиёҳ (*маҷмӯаи шеърҳо*).
– Душанбе, «Адиб», 2013, 88 саҳ.

Яке аз устодони шеъри муосири тоҷик, барандаи Ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Бозор Собир аз ғурбати бистсола бо маҷмӯаи «Лолаи сиёҳ» баргашт. Ва он, чун дигар маҷмӯаҳои шеъри ӯ, аз маъниҳои тоза, тасвирҳои дилнишин, образҳои наву зебо ва тобишҳои муассиру ғайриодатии забону баён фароҳам омада, хонандаи хушзавқро ба уфукҳои ҳаёлангези сухани шоирона мебарад.

ISBN 978-99947-2-321-8

© Бозор Собир, 2013

«ЛОЛАИ СИЁХ»

Рӯзе, ки ман аз «Замини яхбаста»-и* дур
Бар самти муқобили замин кардам убур,
Дар пушти лабам набуд як мӯи сафед,
Беранҷ набудаму набудам ранҷур.

Акнун нигаред акси баракси маро,
Аккоси замон гирифтааст акси маро
Бо риши сафеду ҳарду абрӯи сафед,
Бе рӯи ҷавон гирифтааст акси маро.

Боқӣ ҳама сактаи дилу сактаи мағз,
Кӯку гираҳу аломати сӯзану дарз,
Дар пӯсти ман намонда як тиккаи нағз,
Дар банди гулӯ фишори ғузғузаю буғз.

Пурсед агар аз хусуси дастовезам,
Аз ғайри сиёхнусхаи ночизам,
Аз ғурбати бистсолаи бечизам
Дар кӯчи ғарибӣ нест дигар чизам.

Яъне, ки рисолаи сиёх овардам,
Маҷмӯаи «Лолаи сиёх» овардам.
Ин маҷмуа охирин навиштори ман аст,
Яъне, ки барои худ азо овардам.

* Исландия.

АЧАМРО ЧАМЪ НАВРҶЗИ АЧАМ КАРД

Ачамро чамъ Наврӯзи Ачам кард,
Чу анҷум анҷуман дар Тахти Чам кард.
Ачам чамъу Ачам чамъу Ачам чамъ
Ба даври гулхани наврӯзии Чам.

Табори Ориё дар ҷашни Наврӯз
Баробар мешавад ҳамчун шабу рӯз,
Чи аз Боми Ҷаҳон – аз тахти хуршед,
Чи аз тахти Ачам – аз Тахти Ҷамшед.

Ачам – маъвои Рустам, шаҳри Зардушт,
Дирафши сабзу сурхи Кова дар мушт.
Ба шабҳои шабехун Моҳи Нашхаб*,
Ки меомад бурун аз чоҳи Нашхаб.

Ачам шеърӯ Ачам шеърӯ Ачам шеър,
Ачамро шеър маҳкам карда кафшер,
Аз аҳди Рӯдакӣ то аҳди Иқбол
Ба шеъри шоиронаш шеъркафшер.

Ду гӯшу хӯши мо бар ҳар даре ҷалб,
Ба пиндори забони модарӣ ҷалб.
Мабодо зарби «Оҳанги Ачам»** кам,
Ки ӯ миқдори моро мезанад зарб.

* Моҳи Нашхаб – Муқаннаъ

** «Оҳанги Ачам» – яке аз савтҳои қадимӣ

**МЕКАШАД МОРО ДАРӢ
АЗ ҲАР ДАРЕ**

Нест қонуни кашише дар чаҳон
Дар кашидан ҳамчу қонуни забон,
Гарчи ҳамхуни Сиёвушем мо,
Бо забони худ ҳамоғушем мо.
Гарчи бо сад халқ ҳамдӯшем мо,
Ҳар кучо сар то қадам хӯшем мо,
Ҳар кучо сар то қадам гӯшем мо,
То забони хешро нӯшем мо.
Алғараз, моро дарӣ аз ҳар даре
Мекашад ҳамчун забони модарӣ.

Бо ҳамин қонун таҳорат мекунам,
Бо ҳамин қонун зиёрат мекунам,
Қаъбаро на, Қаъбатулушшоқро,
Хокро на, шишаи офокро.
Бас маро аз қитъаи волои Рум
Сурмае аз хоки Мавлонои Рум.

Тоҷмаҳалро сачда мекардам агар,
Мадфани Бедил набуд дар раҳгузар,
Дар тавофи турбати Хусрав набуд
Анҷуман аз шоиру аҳли суруд.

Бо Ғанӣ дар шаҳри Кашмирем мо,
Балки бо Иқбол ҳамшаҳрем мо,
Балки бо Иқбол ҳамширем мо,
Чунки бо Иқбол ҳамшеърем мо.

Алғараз, моро дарӣ аз ҳар даре
Мекашад ҳамчун забони модарӣ.
Ин забон чуз шуълае дар мушт нест,
Чуз забони оташи Зардушт нест.
Мо аз он оташ шарар кардем сабз,
Сар заданд морову сар кардем сабз.
Мебуриданд ҳар қадар моро забон,
Мо забони модариро дар даҳон
Сабз мекардему месабзид он.

СТАЛИН

*Сталин – СССР ва
Ғалабаи Ҷанги Бузурги Ватанӣ*

Бо давати сурх бинвиштам, ки ӯ
Пешво буд,
Ҷ падарсолори миллатҳои Шӯро буд.
Гуфтам, аммо хат кашидам,
Чунки кам гуфтам,
Чунки аз он бештар буд,
Сад карат болотар аз он буд.

Бо давати сурх бинвиштам,
ки аз як дидани аксаш
Сайхунистон меҳаросанд,
Судхорон меҳаросанд,
Поп меларзад,
Салладорон дар сари сачҷода мешошанд.
Гуфтам, аммо хат задам онро,
Чунки кам гуфтам,
Ниҳоят кам.

Бо давати сурх бинвиштам, ки рӯяшро
Ҳамчу рӯи офтоби дар фазо якто,
Ҳамчу рӯи моҳтоби дар ҳаво якто
Дар тамоми рӯи олам мешиносанд.
Гуфтам, аммо кӯр кардам,
Чунки кам гуфтам,
Тамоман кам.

Бо давати сурх бинвиштам, ки дар дунё
Ҳеч девори сиёсӣ
Бе иштироки лавҳаи ӯ нест;
Ҳеч майдони сиёсӣ,
Корпартоӣ
Бе иштироки акси ӯ нест;
Ҳеч пайгоре алайҳи давлати сармоядорӣ,
Корзори зидди истисмору истеъмори
Бе иштироки расми ӯ нест.
Гуфтам, аммо хат задам онро,
Чунки кам гуфтам.

Алғараз, дар дафтари ман монд
Оқибат як исми хоси аз тамоми исмҳо боло,
Оқибат як номи хоси аз тамоми номҳо воло,
Аз тамоми номҳо зебо,
Номи якто –
Сталин.

**МАМЛАКАТРО
МАМЛАКАТ МАШҲУР КАРД**

*(Ба солгарди вафоти Сталин
ва хотираи Мамлакат Наҳангова)*

Меҳмони мамлакат буд Мамлакат,
Беҳтарин чинакҷӣ аз духтарчаҳои Сталинобод,
Камбағалдухтарча аз қишлоқи Шоҳмансур,
Бо ду дасташ пахта мечид.

Сталин чун меҳмонаш дар бағал бигрифт,
Панчаҳои пурхарошашро бибӯсид,
Кокулашро сила мекард,
Кокулашро мешуморид,
Кокулашро шона мезад,
Меҳмони мамлакат буд Мамлакат.

Сталин бо ранги нофармон
Навишт фармону аз Қасри Кремл орденаш дод,
Баст дар дасташ
Соат аз тиллои холис,
Чун мукофот,
Ҳамчу савғот
(Соати тиллоияш бо соядасти Сталин
Дар фонди тиллоист,
Соядасташ низ тиллоист).

Лолан сиёҳ

Дар канори беканори Сталин аксаш –
Бар сараш тоқии таҳҷой,
Гирди гардан шоли абрешим,
Лавҳа-лавҳа то канори мамлакат рафт,
Сафҳа-сафҳа то канори мамлакат густурд,
Нусха-нусха дар тамоми мамлакат печид.
Мамлакатро мамлакат машҳур кард,
Мамлакат машҳур шуд дар мамлакат
Ҷамчу тоҷикдухтари хушбахт.

*02.27.2012.
Seattle, USA*

СТАЛИН ВА СТАЛИНОБОД

(Ба муносибати зодрӯзи доҳӣ)

Сталинобод аз бунёд
Соҳтмони сталинӣ буд,
Бо ҳашар,
Бо кулангу занбари таҳҷой барпо шуд.
Аввалин фабрикааш – фабрикаи нон,
Баъд – духтурхонаи машҳур бо унвони
«Духтурхонаи боғ».

Сангфарши аввалинашро
Пои мо бўсида буд,
Балки мо бўсида будем
Бо кафи по.

Хоҳари ман кӯча мерӯфт,
Хоку гардаш сурмаи чашмон,
Об мезад кӯчаю паскӯчаҳояшро
Дар намози шоми тобистон.
Рӯзи фавти доҳӣ аммо
Хоҳари ман оби чашмашро
Як сатил дар кӯчаю паскӯчаҳо рехт,
Як сатил пошиду бо чорӯби кокул рӯфт.

Сталинободаки мо,
Ҳамчу инъоми бузурги Сталин,

Лолан сиёҳ

Зодгоҳи миллати нав буд,
Зодгоҳи давлати нав буд.
Парчамаш – бе тамғаи шер,
Бе уқоби тезчангол,
Путку дос.

Чанбари гербаш –
Як ниҳоли пахтаю як қабза гандум,
Рамзи нону раҳти мардум,
Дар ҳақиқат, тоҷи тиллоии тоҷик.

То ба ин таърих
Дар таърих набудем.
Тоҷикон шахри Бухоро намедиданд,
Дори Восе мешуниданд...

Сталинободаки моро
Аз қамиш месохтанд,
Шаҳри бе дарвозаи оҳан,
Шаҳри бе завлонаю занчиру ишкел;
Аз паси симхорҳо ваҳдат намеғуфтанд,
Аз қафои панчара миллат намечустанд.

Шаҳри нав буд Сталинобод,
Он қадар нав буд, ки бӯи оҳаки бишқуфта мекард,
Он қадар нав буд, ки бӯи ранги нохушида мекард,
Он қадар нав буд, ки гӯристон надошт.

*15.12.2012.
Seattle, USA*

ҚИШЛОҚИ ТИЛЛОЙ

Дар ин ғурбатистон,
Ки аз хандаҳои дурӯғ,
Ки чун армуғон медамад
Ба рӯи ту субҳи дурӯғ,
Сафед аз сафедии дандон;

Нахандидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол,
Напӯшидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол,
Нанӯшидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол,
Нахобидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол.

На дар сартарошхона боре
Сарамро тарошидаам,
На пӯшидаам пойафзори нав,
На бинҳодаам сахт по бар замин,
На серӣ ҳаво хӯрдаам,
Ки ҳис мекунам:
Аз ҳавои дигаргун нафас мекашам,
Ки ҳис мекунам:
Дар замини дигаргун қадам мезанам.

Аз оинаҳо меҳаросам, ки худро набинам,
Ки кӯку гиреҳи баданро набинам
Дигарбора аз сактаи дил.
Аз оинаҳо меҳаросам, ки худро набинам
Абрӯсафед,
Бармаҳал мӯсафед,
Маро бадтар аз ман нахоҳад касе дид.

Лолан сиёҳ

Дар ин ғурбатистон, ки муҳтоҷам акнун
Ба як зери пул,
Ба як ҷои гӯр,
Ман аз ҳасрати хонаам –
Хиёбони Ленин, 10,
Манзили 13,
Ба ҳамсоҷаҳои нависандаам менависам,
Ки мо
Сазовори он хонаю дар набудем,
Ки аз Шӯравӣ мегирифтем.
Сазовори қору муқофоту унвон набудем,
Ки аз Шӯравӣ мегирифтем,
Ба чашми тару охи сардам қасам.

Дар ин ғурбатистон, ки ашқат бадар мешавад
Ба андешаи нони фардо,
Аз оилаи беҷамонат,
Аз ояндаи беҷафолат,
Аз андешаи зист,
Маро Шӯравӣ менамояд мудом
Чу гумкарда қишлоқи тиллоии Миршакар.

*09.15.2012.
Seattle, USA*

Мардикорон, бо шумоям,
Ман фақат бо «виза» мегардам,
Балки ман бо «виза» хоҳам мурд.

Мардикорӣ дар бари рус
Бартар аст аз мардикорӣ бар дари тоҷик.
Рус, яъне, раҳму инсоф,
Ғояти мардумнавозӣ;
Пораноне бар саги бечора дар кӯча,
Тиккае бар гурбаи бечора дар барзан,
Дона бар гунчишки сармохӯрда дар айвон.

Рус дар бозори чавқов нест,
Нест дар анбор,
Дар контора нест,
Дар паси чавки намешинад,
Дар паси рули трактор аст,
Дар заводи зуби оҳан,
Андаруни кону маъдан,
Дорбозӣ мекунад дар симчӯби барқи пуршиддат.

(Тоссарҳо ачнабиянд,
Иртиҷоиянд,
Ташкилоти хоси ибронист,
Созмони зиддирусист,
Дар миёни мо ҷудой мекунад эҷод.)

Дар диёри ғурбати ман
Ҳар кӣ худро рус мегирад,
Чун хиҷолат мекашад аз миллати шармандаи худ,
Дар никоби рус пинҳон мешавад аз миллати худ...

Бозор Собир

Асри бист,
Аз рӯзи аввал то ба охир,
Асри русӣ – коммунистӣ буд,
Армуғонаш – инқилоби бенавоён,
Тухфааш – хушбахтии муздур,
Ҳадяаш – озодии инсон.

Барҳадар ҳаргиз набуд дар ҷанги Гирмон
мурдани мо,

Барабас ҳаргиз набуд.
Ҳеч хоки авлиёву анбиёе
Сачдагоҳи ман,
Зиёратгоҳи ман нест.
Сачдагоҳи ман,
Зиёратгоҳи ман
Гӯрҳои дастачамъист,
Гӯрҳои дастачамъии бародарҳои мо бо рус,
Гӯрҳои дастачамъии табаррук,
Гӯрҳои дастачамъии муқаддас.

*02.10.2012.
Seattle, USA*

АМЕРИКА

*(Ба хотираи қаҳрамонфарзанди
ҳиндуҳои америкоӣ Уго Чавес)*

Ситораҳои парчамат, –
Ситораҳои наҳс,
Ситораҳои шум,
Ситораҳои бад.
Тулӯи ин ситораҳо
Ба ҳар кучо
Аломати ҳазору як фалокат аст,
Аломати ҳазору як қиноят аст.

Тулӯи ин ситораҳо
Ситорарез мекунанд
Ҳазор чашми бенаво
Ситорарези ашк.
Аз ин ситораҳо
Чаҳон пур аз ситорасӯхта-ст.

Ситорасанчи ин ситораҳои шум,
Ин ситораҳои наҳс,
Ин ситораҳои бад
Ба гӯши банда гуфт:
Фуруб мекунанд
Ситораҳои парчамат.

*04.10.2013.
Seattle, USA*

ДЕМАРШ*

*Зимни суханрони Маҳмуди Аҳмадинажд
дар маҷлиси Созмони Милали Муттаҳид
ва «демарш»-и сионистон –
дипломатҳои давлатҳои аврупоӣ*

Курсӣ-курсӣ мегурезанд,
Чавкӣ-чавкӣ мебароянд,
Мегурезад аз ту як толор дар як он,
Мебарояд аз ту як маҷлис –
Ангалу хаффоши хунхор,
Хармагас,
Шавзоди хунафсои одамшакл,
Гурги кафтор.

Як саф аз чавкии Бундестаг,
Як саф аз Қасри Сафед,
Як саф аз бурчи Кремл,
Як саф аз Лондон,
Як саф аз Париж.

Ман ҳамин акнун
Бо ду чашми хештан дидам, ки як толор
Аз кӣ пур будаст, –
Аз миллатгароён.

* Намоишкорона тарк кардани маҷлисоҳ

Созмони Милал аз инҳост
(Балки ҳар офис,
Балки ҳар ҷосус
Аз ҳаминҳост),
Ташкилоти сайҳунистон аст,
Созмони ҳасми миллатҳост...

Бар дари меҳмонсароят фавҷи лутӣ
Бо ғазаб «Ҳитлери кӯчак» мезанад фарёд,
Лек дар шаш қитъаи дунё
Аҳмадинаҷод
Аҳмадинаҷоти Эрон аст мегӯянд,
Аҳмадинаҷоти афғон,
Аҳмадинаҷоти Ироқ,
Аҳмадинаҷоти Либӣ,
Аҳмадинаҷоти Миср!..

*08.22.2011.
Seattle, USA*

СИОНИЗМ

(шеъргуна)

*«Мо қарор додем, ки шуморо абадан
муҳтоҷ нигоҳ бидорем.
Ва шумо ҳатто ҳаворо аз мо садақа бипурсед...
Ва шумо ҳама моли хусусии мо ҳастед...»
(Аз муроҷиатномаи ҷаҳонии сионизм
ба наҷоди башар)*

Сионизм, –
Яъне, капитализм,
Яъне, империализм,
Яъне, идеализм,
Яъне, пантуркизм...

Яъне, башараҳои манфури ҷаҳонӣ –
Андропов (Либерман),
Горбачёв (Гайдар),
Елтсин (Моисеев),
Бушҳо,
Барак Обама,
Маргарет Тетчер,
Ҷиллари Клинтон...

**БА ХУН РАНГ АСТ
САНГИСТОНИ АҒҒОН**

*(Бар асари террори
Бурҳониддин Раббонӣ)*

Яке дар дашти бангистони ағғон,
Яке дар дашти ҷангистони ағғон.

Замину осмон аз лола гулгун,
Баҳори банг рангистони ағғон.

Ба кӯҳаш санги беранге надидем,
Ба хун ранг аст сангистони ағғон.

Ба шаҳр аз бешаи береша кам нест
Ба пой чӯбӣ лангистони ағғон.

Бидидам хушку тар аз ҳодаи гӯр
Ба ҳар сӯе хадангистони ағғон.

Халилӣ гуфт: Наврӯзам наояд,
Наомад дар туфангистони ағғон.

Нахоҳад буд беиқбол аз Иқбол,
Агар бинад фарангистони ағғон.

ҲАҚИҚАТ ВА ДУРҶҒ

Ҳақиқат бо ту мегӯяд, ки аслан
Ту маймунӣ.

Аз ин рӯ, бо ҳақиқат меситезӣ,
Аз ин рӯ, аз ҳақиқат меҳаросӣ,
Аз ин рӯ, аз ҳақиқат мегурезӣ.

Дурӯғ мегӯяд: аз лойӣ,
Вале аз лойи фағфурӣ,
Ба ранги косаи чинӣ.
Дурӯғат меситояд,
Бардурӯғат меситояд.

Ҳақиқат рост мегӯяд,
Ҳақиқат дар ҳақиқат асли инсон аст,
Ақлу виҷдон аст,
Нон аст.

Дурӯғ – афюн,
Дурӯғ – тарёк,
Дурӯғ – банг.

Дурӯғгӯе гарангат мекунад
Бо ҷаннати мавҳум,
Дурӯғгӯи дигар
Мангу малангат мекунад бо бахти номафҳум.
Ҳадаф ин ҳардуру ин аст:
Истисмор,
Истисмор,
Истисмор.

**ҲАЁТИ РЎЗМАРРАИ
КОРГАРИ МАЪМУЛӢ ДАР
ЧАМЪИЯТИ КАПИТАЛИСТӢ**

Занги соат,
 чой,
 қатор,
 кор,
 хамёза...

Андӯҳи нон,
 ғами пардохти об,
 барқ,
 манзили иҷора.

Мучаррад,
 шаклан ҳамчун лимӯи фишурдаю
 чафидаю
 макида

Ва ҳеҷ кафолате, ки фардо
 БОМЖ намешавад.

**ГИЛЕРО ГУЛ КУНАД
ДАСТИ ХИТОЙӢ**

Агар аз хоки фағфурии Чин аст,
Атои хокии Одам яқин аст.
Агар аз хоки фағфурии Чин нест,
Атои хокии Одам яқин нест.

Гилеро гул кунад дасти хитойӢ,
ЗихӢ, устои гулдасти хитойӢ!
Агар нохун занӢ паймонаашро,
Кунад паймонааш булбулсаройӢ.

Агар бо оби ҳайвонаш бишӯрӢ,
Нагардад хоки шӯрат чиниворӢ.
Ба шири модарон мешӯрад онро
Кулоли чинии монитаборе.

Даруни хонаам метарсам аз чанг,
Бурун аз хонаам метарсам аз санг,
Бувад аз зарфи чинӢ хонаам пур,
Дахонам аз сафи дандони фағфур.

Сари субҳ аст вақти гулкушой
Ба гулгашту гулистон ҳар кучое,
Вале дар хонаи ман мешукуфад
Гулам дар субҳи гулдони хитойӢ.

**ЧУЗ БА НОМИ ЛЕНИНОБОД
МАН НАМЕНОЗАМ**

*(Эътирози ман нисбати бозгирифтани
ҳайкали Ленин аз Хуҷанд)*

Аввало ман коммунистам
Баъд аз он тоҷик.
Аввало лениниам ман,
Баъд аз он тоҷик.

Сталин гӯям ман аввал,
Баъд аз он Сомониён.
Сталин гӯям ман аввал,
Баъд ачдоду ниёгон,
Рӯдакӣ баъд,
Бӯалӣ баъд,
Тоҷикистон баъд,
Забони тоҷикӣ баъд,
Айнии соҳибқалам баъд...

Мо аз Исмоили Сомонӣ
Ғайри гӯраш ҳеҷ меросе надорем,
Чуз кулӯху лаҳти девори Бухоро
Ҳеҷ осоре надорем.

Он ҳазору анди Кӯлоб
Чашни бемаънист,

Бозор Собир

Он ҳазору анди бунёди
Самарқанду Бухоро низ
Чашни бемаънист.

Тозабунёд аст тоҷик,
Тозахишту тозадевор,
Дар сари санге
Дохундамеъмор.
Оли Сомон исми тоҷикро намедонист,
Нест тоҷик дар китоби «Тоҷикон».

Ҷуз ба номи Сталинобод
Ман намеболам.
Ҷуз ба номи Ленинобод
Ман наменозам...

*06.03.2011.
Seattle, USA*

**ДАР ПОТ НАПЎШ,
ДАР САРАТ ПЎШ**

*(Бахшида ба солгарди
кафши Оли Зайдӣ)*

Кафше, ки ба Буш норасида,
Бинмуд сиёҳ чехраи Буш,
Ўро, ки агар ба дастат афтад,
Дар пот напӯш, дар сарат пӯш!

ХАНДАҲОИ АМРИКОӢ

Хандаҳои амрикоӣ –
Лавҳаи хушбахтии мавҳум,
Тоблуи бардурӯғи меҳрубонӣ,
Таблиғоту ташвиқоти кӯчабозорист,
Як намоиши сиёсист.

Хандаро, гуфтӣ ту, дар лабҳо
Бо ширеши пӯст часпонидаанд.
Ҳар даҳан гиз аст, аммо
Ҳамчу анбӯр.

**ТОБУТИ
ИСКАНДАРИ МАҚДУНИЙ**

(Ба ҷои шеър)

«Тобуте сохтанд
Пӯшида бо варақҳои тилло
Ва сарпӯшаш низ аз тилло
Ва дар току тахти тиллоӣ,
Ки онро 64 хачир мекашид...»*
Оё ҳанӯз ин тобут сиҳат аст?
Албатта, не.
«Археологҳо»-и аврупоӣ (яхудиён)
Кайҳояш шикастаю рабуданд,
Ҳамчун сағонаҳои Мисри бостонӣ.
«Археология»-и онҳо маҳз ҳамин аст,
Ба чизи дигаре таваччуҳ надоранд.

* «Эрони бостон»-и Ҳасани Пирниё.

ҚАЛЪАИ ЗОЛИ ЗАР

Сад Қалъаи Золи Зар, ки дар пуштаи мост,
Вайронаи дури миллати куштаи мост,
Оинаи қаднамои ҳар деворе,
Оинаи қаднамоии деворӣ.

Эй дӯст, намоз мекунӣ, қибла маҷӯ,
Ҳар қаҳқаҳаест қиблаю каъбаи ту.

ДУШМАНҲОИ ХОНАГӢ

Араби аҷнабӣ агар як бор
Арабитозӣ кард то Фархор,
Араби хонагӣ арабтар шуд,
Арабитозӣ мекунад то ҳол,
Ҳеч моро надод истиклол.

Бо шабехуну турктозӣ агар
Аз Аҷам турки аҷнабӣ рад шуд,
Ҳар қизилбоши хонагӣ лекин
Аз қизилбоши аҷнабӣ бад шуд.

Муғули аҷнабӣ каму бисёр
Хонумонсӯзӣ кард агар як бор,
Муғули хонагӣ муғултар шуд,
Нест чун мо ба хона душмандор.

**АЛО ШАҲРИ ЧАВОНӢ,
ШАҲРИ ЧОНӢ**

Ту ро ман мепарастам сачда-сачда,
Чу ҳамтан мепарастам сачда-сачда,
Чу меҳан мепарастам сачда-сачда,
Ало шаҳри чавонӣ, шаҳри чонӣ.

Ту ҳамсини манӣ дохундабунёд,
Ту ҳамсони манӣ дохундаобод,
Ту ҳамчинси манӣ дохундаавлод,
Ало шаҳри чавонӣ, шаҳри чонӣ.

Чанористонат аз ман ҷаста-ҷаста,
Чанористонат аз ман раста-раста,
Чанористонат аз ман реша баста,
Ало шаҳри чавонӣ, шаҳри чонӣ.

Ба дарҳо кӯчарӯбат хоҳарам буд,
Ба шабҳо посбонат додарам буд,
Дуогӯи ту умре модарам буд,
Ало шаҳри чавонӣ, шаҳри чонӣ.

Агар вайроиаи Тахти Ҷамат нест,
Ҳазоронсола Нақши Рустамат нест,
Зиёратгоҳи некӯи камат нест,
Ало шаҳри чавонӣ, шаҳри чонӣ.

Ба майдони ту «Девори Бухоро»*,
Ки ҳар хишташ бувад аз санги хоро,
Самарқанду Бухоро карда барпо,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Ту дар пушти сару дар лавҳа Айнӣ,
Ба мисли сангаре дар ҷабҳа Айнӣ,
Ба таърихи ту чун сарлавҳа Айнӣ,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Бимон, аз ваҳдат ободат бибинам,
Сарои ваҳдатободат бибинам,
Бародарвор ҳамзодат бибинам,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Туро ман мепарастам сачда-сачда,
Чу ҳамтан мепарастам сачда-сачда,
Чу меҳан мепарастам сачда-сачда,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

* Лақаби Исмоили Сомонӣ

Бозор Собир

ВАТАН

Замини бора-бораам,
Замини гоҳвораам,
Замини ширхориам,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Кафи ду пои ман туро
Ба бӯса мезанад қадам,
Ба бӯса мезанад қалам,
Ба бӯса мезанад рақам,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Ту ришта-ришта дар вучуд
Нишаста ҳамчу тору пуд.
Ту қатра-қатра дар бадан
Маро чу хуни хештан,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Агар касам, каси туам,
Агар хасам, хаси туам,
Ба пилки дида гарди ту,
Ба рӯи чашм марди ту,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Дарида ғози хасрават
Чу рашти куҳнаву нават,
Чу доқаҳои модарам,
Чу тикаҳои модарам,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

**ШОИРОНРО МАСУПОРЕД
НАБЎСИДА БА ХОК**

Ин шеър ба шоироне ҳамчун Халилӣ, ки дар мазаммати Инқилоби Савр «хунномаҳо» мегуфт ва Муъмин Қаноат, ки «болшевикони лаънатӣ» мегӯяд, дахл надорад.

Аз азал шеър набуд,
Шеърро ҳазрати Зардушт баровард, ки ӯ
Аввалин шоири пайғамбару
пайғамбари шоир будаст.

Шеъри ӯ – шуълаи оташ,
Оташаш – шуълаи шеър,
Сурхии рӯи Аҷам ин ҳама аз сурхии ӯст,
Гармии рӯи Аҷам ин ҳама аз гармии ӯст;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Қилди «Шаҳнома» ба «Қуръон»-и араб
Бинигар,
Соли ҳазор аст, ки дар пайкор аст.
Арсаи ҷангу муборизаи ӯ
Арсаи ҷанги бузурги ватанист;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Кас ба Шероз намерафт, агар Саъдӣ набуд,
Кас намерафт ба Шероз, набуд Ҳофиз агар,
Балки Шероз набуд дар назари аҳли назар;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Бозор Собир

Балх бо Мавлавии Балхӣ агар Рум гирифт,
Кард Юмгондараро Носири Хусрав Юнон;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

На ба Нақши Рустам,
На ба Тахти Ҷамшед
Ва на бо Машҳади Тӯс,
Ба ду сарводаи Хайём шиносанд Эрон;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Шеърпайванди Хучанд аст Камол,
Хоҷа Камол.
Қаламаш шоҳаи пайвандии қандак будаст,
Ғазалаш – қандаки ӯ,
Гарчи дар гӯшаи Табриз бувад марқади ӯ;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок.

Дӯш дар қитъаи Ҳинд
Дорбозӣ буд агар,
Морбозӣ буд агар,
Чашмбандӣ буд агар,
Иқбол набуд,
Чунки Иқбол набуд;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок.

*08.03.2011.
Seattle, USA*

РОҲИ ОҲАН

Дар қаторе аз қаторам рафт дӯст,
Аз бадан чун пӯду торам рафт дӯст,
Аз ману аз рӯзгорам рафт дӯст,
Бо сиришки шашқаторам рафт дӯст,
Монд умре интизорам, рафт дӯст.

Роҳи оҳанро гирифтам дар канор,
Гӯш кардам ҳар қадар беихтиёр,
Набзи оҳанро шумурдам бешумор,
Дар қаторе ҳамқаторам барнагашт,
Ҷуз сиришки шашқаторам барнагашт,
Ҷуз сиришки шашқаторам барнагашт.

Бозор Собир

**МАН СОЛХҪРҪЙ МЕКУНАМУ
СОЛ МАРО ХҪРД**

Дар оина оинаи рӯ ҷуста, надидам,
Рӯе, ки ту рӯ бинӣ дар ӯ, ҷуста, надидам,
Аз мӯи сарам як сари мӯ ҷуста, надидам,
Дар зери манаҳ тавқи гулӯ ҷуста, надидам,
Мижгони баҳам рӯибарӯ ҷуста, надидам,
Худро ҳама чашм аз ҳама сӯ ҷуста, надидам.

Пурсидам аз оина, ки он гунаи ман ку?
Эй оина, он гунаи гулгунаи ман ку?
Дар гунаи ман ранги дигаргунаи ман ку?
Перору пареринаю поринаи ман ку?

Оина ба ман гуфт, ки сол он ҳамаро хӯрд,
Ман солхӯрӣ мекунаму сол маро хӯрд,
Ман вақткушӣ мекунаму вақт маро кушт,
Ман рӯз кунам кӯру маро рӯз кунад кӯр.

**ОЛУЧАИ ЛАТТАДОР
БУД МОДАРИ МАН**

Олучаи латтадор буд модари ман,
Қишлоқии хоксор буд модари ман,
Яъне, ки бузургвор буд модари ман,
Дар зиндагиаш мазор буд модари ман.

Бо зарфи кулол зиндагонӣ мекард,
Дар асри сафол зиндагонӣ мекард.
Чун хонаи анкабут буд докаи ӯ,
Он докаи дудхӯрдаи тикаи ӯ.

Умраш ба یتимдорӣ тай шуд охир,
Бо резаю резаворӣ тай шуд охир,
Бо куҳнаву куҳнапора бигзашт, дарег,
Гуфтӣ ту, ки пора-пора бигзашт, дарег.

Ман хандаи модарам надидам ҳаргиз,
Лабхандаи модарам надидам ҳаргиз.
Ғайр аз алами вафоти фарзандонаш
Ҳар шому пагоҳӣ нашунидам ҳаргиз.

Гесӯи сафеди модарам тор ба тор,
Дармондаю канда рафт дар ҳар хасу хор,
Чун тори вучуди ӯ ба ҳар озоре,
Дар ҳар хасу хор ғози хасравворе.

Олучаи латтадор буд модари ман,
Қишлоқии хоксор буд модари ман,
Яъне, ки бузургвор буд модари ман,
Дар зиндагиаш мазор буд модари ман.

ДАР ЗОНУИ КОҒАЗБЕД*

Дар зонуи коғазбед сар мондаму шаб хуфтам,
Дар зонуи коғазбед ку зонуи ту гуфтам.
Аз бозуи коғазбед бигрифтаму бигристам,
Чун бозуи коғазбед ку бозуи ту гуфтам.

Бо сабзии рухсорат сабзии баҳорон рафт,
Дар ҳар сари мижгонат гулбарфи зимистон рафт,
Бо хиш-хиши рафторат дар кӯчаи раҳпой
Чашми нигаронам монд, айёми зарафшон рафт.

Бе бӯи ту гум кардам эҳсоси шамиданро,
Бе лаззати лабҳоят эҳсоси чашиданро,
Аз атри Фарангистон хушбӯ нашуд андомам,
Шаҳде, ки гулӯ сӯзад, ширин накунад комам.

*. Хингбед, тӯси сафед, берёза.

ШАБИ ФАЙЗОБОД

Пурсояву пурмаҳтоб
Шаб хам-хами Файзобод,
Акси шаби маҳтобӣ
Дар шабнами Файзобод.

Аз атри гули хораш
Як дашту даман хушбӯ,
Ҳар кас, ки қадам монад,
Ин бӯ наравад аз ӯ.

Дар шишаи нӯшобаш
Дорӯи диле дорам,
Дар кӯзаи маҳтобаш
Ман обу гиле дорам.

Пурсояву пурмаҳтоб
Шаб хам-хами Файзобод,
Акси шаби маҳтобӣ
Дар шабнами Файзобод.

Як пора аз ин маҳтоб,
Як гӯша аз ин саҳро,
Як лаҳза аз ин шабҳо
Моро бас аз ин дунё.

ЧАШМИ ТУ БАДАХШОНӢ

Дар чашми ту сад ранг аст,
Монанди гули санг аст,
Аз тангии Бартанг аст,
Чашми ту бадахшонӣ.

Лаълу лаби гулгунат
Сурхида зи як хунанд,
Лаълу лаби гулгунат
Гӯянд, ки ҳамхунанд.
Ангуштари дастат гуфт,
Чашмони ту аз ӯянд,
Чашми ту бадахшонӣ.

Ҳар санги Вахон аз яшм
Чашме ба бағал дорад,
Аз чашми ту хушбахте
Яшме ба бағал дорад,
Чашми ту бадахшонӣ.

**АЗ ШАРШАРАИ МҶЯТ
МЕНҶШАМУ МЕНҶШАМ**

Аз шаршараи мҶят
МенҶшаму менҶшам,
Аз мҶи ба ҳар сҶят
МенҶшаму менҶшам,
То ҳам-ҳами зонуят
МенҶшаму менҶшам.

Дар сина диле дорам,
Лабташна гуле дорам,
Бо қаҳтии боронҳо,
Бо хушкии саҳроҳо
Ман мушти гиле дорам;

Аз шаршараи мҶят
МенҶшаму менҶшам,
Аз зулфи бари рҶят
МенҶшаму менҶшам,
Аз ҳар сари гесҶят
МенҶшаму менҶшам.

ДАРЁ, ДАРЁ...

Ёли ту чу ёли Рахш, дарё, дарё,
Тозанда ба дашти Вахш, дарё, дарё,
Ин роҳи дарозро напаймуд касе
Аз тармаи барфи Лахш, дарё, дарё.

Санги туву санги арш, дарё, дарё,
Роҳат ҳама сангфарш, дарё, дарё,
Обилаи пои туст ин кафку ҳубоб,
Аз сахтии санги фарш, дарё, дарё.

Аз раҳна ба раҳнай ту, дарё, дарё,
Ҷўяндаи ташнай ту, дарё, дарё,
Сайкалзада дар ҳазору як қайроқат
Шамшери бараҳнай ту, дарё, дарё.

Дар хобам агар дароӣ, дарё, дарё,
Фардои маро намоӣ, дарё, дарё,
Таъбири ту рӯшанист, ман медонам,
Яъне, ки ту раҳнамоӣ, дарё, дарё.

Ҳар ҷо, ки таноби туст, дарё, дарё,
Нуронӣ чу оби туст, дарё, дарё,
Дар хонаам обгинаи лампаи ман
Монанди ҳубоби туст, дарё, дарё.

Оинатар аз ту чист, дарё, дарё,
Оинатар аз ту нест, дарё, дарё,
Як қатраи ту ба вақти чонкандани ман
Як қатраи зиндагист, дарё, дарё.

БОРОН

Зангӯлазанон гузашт борон,
Чолоку чамон гузашт борон,
Бо шилшилаҳо гузашт борон,
Бо силсилаҳо гузашт борон,
Монанди занон гузашт борон.

Аз раг-раги чӯй часта мерафт,
Чун шиша ҳубоб баста мерафт,
Бе он ки ту ҷуръае бинӯшӣ,
Лабташнагиат шикаста мерафт.
Яъне, дили хушкат об мехӯрд,
Яъне, гили хушкат об мехӯрд.

Сайқалзада сад димоғ аз ӯ,
Сайқалзада кӯчабоғ аз ӯ,
Овехта чилчароғ аз ӯ,
Аз барги дарахту сабзаи тар,
Аз қатраи оби майсаи тар
Мавҷакзании ҳазор луълӯ,
Чашмакзании занонаю ту.

Зангӯлазанон гузашт борон,
Чолоку чамон гузашт борон,
Бо шилшилаҳо гузашт борон,
Бо силсилаҳо гузашт борон,
Монанди занон гузашт борон.

Борони ҳаво – давои дилҳо,
Доруи шукуфаҳои дилҳо.

ДУПАЙКАР

Паҳлӯи маро гармии паҳлӯи ту хуштар,
Чорӯби дил аз панҷаи гесӯи ту хуштар.

Чун оби равон зинда ман аз рафтанам, аммо
Ҷар сӯ наравам, менигарам сӯи ту хуштар.

Аз сад шафақи ранг, ки дар барги хазон аст,
Моро шафақи ранги лабу рӯи ту хуштар.

Ту ҳамқаламӣ бо қалами абунависӣ
Бо ман, ки навиштори ду абрӯи ту хуштар.

Аз он ҳама чизе, ки чашидему шамидем,
Таъми лабу нуқли даҳану бӯи ту хуштар.

Монанди Дупайкар* ману ту дар ману дар ту,
Ту тӯи ману ин ҳама ман тӯи ту хуштар.

* Яке аз бурҷҳои фалак, ки ба шакли ду кӯдаки тавъам бо ҳам часпида тасвир меёбад.

ТАРАДДУДИ НАВРҶЗИ

Хонаҳоямро такидам
Аз ғубори солиёнӣ,
Шонаҳоямро такидам
Аз фишори зиндагонӣ.
Дудаҳоро аз дару деворҳо чидам,
Зарфҳоямро ниғаҳ кардам,
Ҳар чи буд бедаста, дур андохтам,
Ҳар чи ноқис буд, бурун андохтам;
 Чунки Наврӯзи Аҷам омад,
 Аз Аҷам, аз Таҳти Ҷам омад.

Сабз кардам як табақ гандум,
Рамзи сарсабзии мардум,
Неъматӣ пешонии сол,
Пеш аз пешомадаш фол;
 Чунки Наврӯзи Бузург омад,
 Рӯзи нав, рӯзи бузург омад.

Кардам охир кундасӯзӣ,
Ҳамчу муғ оташфурӯзӣ,
Аз сари оташ паридам,
Аз дами оташ ҷаҳидам,
Шӯстам худро дар оташ,
Чун Сиёвуш...
 Чун баробар шуд шабу рӯз,
 Ҷашни Ҷамшед аст Наврӯз.

**БАДАХШОН ЧАТРИ
СИМИНИ ЗАМИН АСТ**

Ба тезй теґаҳояш җамчу теґаш,
Кунад бо теґааш садпора меґаш.
Сафи дандонаҳояш җамчу дандон,
Харошад чархи гардунро ситеґаш.
Бадахшон чатри симини замин аст,
Табиатро дар ангуштар нигин аст*.

Ба дасте лаъли сурхи синаи кӯх,
Ба як дасти дигар лаъли дили ӯ,
Ду лаъл аст дар кафи дасти бадахшӣ,
Ду лаълу чашмгардон шохи оҳу.
Бадахшон чатри симини замин аст,
Табиатро дар ангуштар нигин аст.

Агар рафтӣ Бадахшон куҳнавардӣ,
Агар дидӣ ду чашми лочувардӣ
Чу санги лочувардаш сабзу обӣ,
Ту умре аз Бадахшон барнагардӣ.
Бадахшон чатри симини замин аст,
Табиатро дар ангуштар нигин аст.

* Байти устод Лохутист.

ХАЗОНӢ

Барг дар шонаи ту – дасти рафиқ,
Барг дар панҷаи ту – панҷаи ёр,
Панҷаҳои ҳиноии дилдор.

Барги зери чанор – бистари пар,
Бистари ошиқони бебистар.
Баргҳои шиновараш дар чӯй
Қаҳқашони ситора кӯи ба кӯй.

Дар миёни чаҳор фасли замон
Ҳама ранг асту нест ҳамрангаш,
Ин қадар рангро намебинӣ
Дар баҳору камони ҳафтрангаш.

Шишаи оби чашмаю дарё
Хуш намояд ҷамоли нохушро.

Дар чаридан чарандааш аз бод,
Дар паридан парандааш аз барг,
Дар газидан газандааш аз об,
Печутоби хазандааш аз дуд.

Ҳиш-ҳишаш дар маҳалла нарму сабук,
Ҳиш-ҳиши радди пой шабгардон,
Ҳиш-ҳиши радди пой тобистон.

КЎҲИ ЛОЛАГАРДАН

Ин кӯҳи лолагардан,
Монанди дилбари ман,
Сурхида то ба гардан,
Шарми занона дорад.

Ин чашмаро ниғаҳ кун,
Як лаҳза тарки раҳ кун,
Ин чашма мезанад чашм,
Чашми занона дорад;
Аз ташнагии чашме
Як чашмаро бинӯшӣ,
Узру баҳона дорад.

Афтода ман ба зону,
Бобуна мекашам бӯ,
Бобунаи лаби чӯ
Бӯи занона дорад.

Меларзад ин сафедор
Дарақ-дарақ ба як бор,
Варақ-варақ ба як бор,
Шарақ-шарақ ба як бор,
Рашки занона дорад.

Обу ҳавои найсон
Аз офтобу борон,
Аз хандаҳои гирён,
Аз гиряҳои хандон
Феъли занона дорад.

**СОЯДАСТЕ БА ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРӢ
МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН**

Номи туро нависем, эй қаҳрамони ваҳдат,
Бо оби ноби тилло дар тоқи Қасри миллат.

ЗИ БЕБАРГӢ ЧИ ПАРВО...

Хазонрез аз сари мо сояро бурд,
Агарчӣ аз дарахтон мояро бурд,
Ҳушанги Ибтиҳочи Сояро монд,
Зи беваргӣ чи парво, пояро монд.*

ШАҲРИ БЕГАДО

Сад шаҳр бидидаму нарафт аз ёдам
Он шаҳраки дури Сталинободам,
Меъмораш агарчи Шогадое** будӣ,
Дар гушнагӣ шаҳри бегадое будӣ.

* Ба эҳтироми рафиқ Ҳушанг Ибтиҳочи Соя ва «Сиёҳмашк»-и ӯ.

** Раиси Шӯрои Олии вақт Мунаввар Шогадоев.

КОҒАЗБЕД

Коғазии лӯлапечро монад,
Пояш то ба зону – пой сафед,
3-ин сабаб шоирона меноманд
Мардум онро дарахти коғазбед.

Шохи жӯлида бар сари дӯшаш
Зулфи жӯлидаи зани рус аст.
Беҳтарин рустани чангали рус
Растаи соқи чангали тӯс аст.

ЧАШМИ БАДАХШОНӢ

Чашми туву Гармчашмаи Шуғнонат,
Чашми туву лочуварди кӯҳистонат,
Дар санги Вахон шукуфта ҳамчун гули санг
Обиву нилобӣ гавҳари чашмонат.

ОБУ ҲАВОИ СИЭТЛ

Рӯзи ту зи рӯзнома оғоз шавад,
Он вақт, ки рӯзномаҳо боз шавад.
Бе чатр касе намебарояд аз дар,
Чӣ соз шавад ҳаво, чи носоз шавад.

ДУ АБРҮ – «СВАСТИКА»*-И ОРИЁНӢ

Барои С.С.

Ту ҳамчун тарошида як тахта аз мрамари Ванч,
Ту ҳамчун гули санг,
Ту аз маъдани лочуварди Бадахшон,
Ту дар шасти ман ширмоҳии дарёи Панч.

Ду абрӯ – «свастика»-и ориёнӣ,
Салиби ниёиши пайғамбарони Ачам,
Салиби ниёиши Зардушт,
Салиби ниёиши Маздак,
Салиби ниёиши ман.

Бидуни свастикаи качгардони абрӯи ту
Набӯсам салиби дигар,
Бидуни свастикаи качгардони абрӯи ту
Надорам нишони сазовортар.

ҒАНИМАТ

Турке кабудчашму баланду сафедпӯст
Дидӣ, мағӯ, ки ин ҳама мероси чадди ӯст,
Аз Руму халқи Рус ғанимат гирифтааст,
Чун он ки молу мулк ба ғорат гирифтааст.

* Салиби качгардони ориёнӣ.

АМЕРИКА

Америка – биҳишти яҳудӣ,
Бошишгоҳи ҷинояткорон,
Дӯзахи муҳочирони ҷаҳон,
Бадарғагоҳи америкоиҳои асил.

*02.19.2013.
Seattle, USA*

ТИРАМОҶИ ҶАНГАЛИ РУС

Тирамоҳ, тирамоҳи ҷангали Рус,
Чун зимистони саҳти он махсус.
Аз қарон то қарона лабрез аст
Ҷангал аз зардии тилоии тӯс.

ЗАНИ ЭРОНӢ АКС МЕГИРАД

Зани эронӣ акс мегирад,
Акси худро баракс мегирад,
Бесару бемиёну бегардан,
Як ҳуволӣ сиёҳ дар барзан.

**ДАР ОРОМГОҶИ
УСТОД МИРСАИД МИРШАКАР**

Ба санги марқадат таъзим-таъзим,
Ба қабри барқадат таъзим-таъзим,
Ба қабри ҳамқадат таъзим-таъзим,
Баробар бо қадат таъзим-таъзим.

**БА ГҶРИ АХАВОНИ СОЛИС,
КИ НИҶОН ДАР БАРГИ ХАЗОНАШ
ДИДА БУДАМ**

Дар барги хазон, ки гӯри Ахвон гум аст,
Бе шарҳу баёну гуфтугӯ маълум аст:
Бовар макун аз ҳақи қалам маҳрум аст,
Ин барги хазон симу зари марҳум аст.

ОИНА*

Гӯянд, ки тавъаманд оинаву зан –
Шаффофу зулолу нозуку зудшикан.
Ҷарчанд ки ӯ набуд оинапараст,
Чун оина зист, ҳамчу оина шикаст.

* Ба хотираи Гулҷехра Сулаймонӣ

ИСФАҲОН

Ба хотираи Жола

Исфаҳон оинакорист,
Шишабандист,
Растаю гулгашти наҷҷорист,
Кӯчабоғи кандакорист,
Ҷадвали гулҳои наққошист.
Атри ин гулҳо
Шеърҳои Жола мебошанд.

ҲАҚИҚАТ

Ҳақиқат аз ҳама газандаҳо газандатар,
Ҳақиқат аз ҳама занандаҳо занандатар,
Ҳақиқат аз ҳама бурандаҳо бурандатар,
Ҳақиқат аз ҳама кушандаҳо кушандатар.

ВАҚТИ ХУРҶСҲОН

Вақти хурҷсҳон
Ман рафтам аз Тағоб,
Маҳтоб хуфта буд
Дар бистари саҳоб.

ДАР ЛАБИ УҚЁНУСИ ОРОМ

Ҳар қадар гардиш накардам, як дам оромам накард
Чун лаби Кофарниҳон лабҳои уқёнуси Ором,
Ҳар қадар пой маро мавчаш набӯсиду налесид,
Ҳар қадар бодаш навозишам накард ором-ором.

ҶОМАИ САТТОРӢ

Сад чашнам агар бигзашт, сад маъракаам, боре
Ман ҷома напӯшидам аз дасти касе, оре.
Бугзе, ки ба дил дорам аз ҳасрати ин хорӣ,
Аз шодӣ намегунҷам дар ҷомаи сатторӣ*.

ШАФАҚИ РАНГ

Ҳар гаҳ, ки ман ба шоирӣ оҳанг мекунам,
Садҳо варақ пур аз шафақи ранг мекунам,
То офтоби шеър барояд аз ин шафақ
Дар субҳи содиқе, ки маро нест чуз варақ.

* Ҷомае, ки аз Саттор Турсуни азиз пӯшидаам.

ЭПИГРАФ БА ШЕЪРИ «ЧОРЧАШМА»

Чор чашмаш ҳар шабе бар гӯши ӯ,
То пагоҳӣ чор ҷониб ҳӯши ӯ,
Гарчи аз лои сагон хомуш набуд
То пагоҳӣ деҳаи хомӯши ӯ.

ЧЕҲРАСОЗӢ

Салиби ориёниро ниҳодам
Чу абрӯят, лаби майгунат аз ҷом,
Ба дил гуфтам, ки чашмат обӣ хуштар,
Гирифтам ман ду чашми Нуқраро* вом.

ДОРИ ВОСЕ

Ҳар кӣ моро сӯхт, мо кардем сабз,
Дори Весе сабз шуд дар Шаҳрисабз.

ЧАНУБУ ШАРҚ НАМЕБУД...

Агар Замин ду тараф дошт, бехтар мебуд,
Чанубу Шарқ намедошт, бехтар мебуд.

* Нуқра Раҳматова.

ЧИЗЕ АЗ НОЧИЗЕ

Аз шароре сӯхторон,
Селҳо аз резаборон,
Тарма аз як барфи ғелон,
Аз насими нарм тӯфон.

БА ҚОИ НЕКРОЛОГ

Ба рӯзи мотамам, эй ҳамқадамҳо,
Бирезед хок бар сар аз қадамҳо.
Бароям аз алам, эй ҳамқаламҳо,
Бишӯед сурма аз чашми қаламҳо.

БАРГРЕЗОН

Ҳама тобу таб, аммо беҳарорат,
Ҳама оташ, ҳама оташ, вале сард.
Ҳама рангу ҳама рангин, вале зард,
Ҳама дарду ҳама дарду ҳама дард.

САНГНАВИСИ ҲИКМАТ РИЗО

Кучо Ҳикмат Ризо нохун тарошид,
Худи тори дутораш мехарошид,
Худи тори дутораш суфта мекард,
Худи тори дутораш метарошид.

СОЯДАСТЕ БАРОИ ҲАЙКАЛТАРОШ

Тароши санг на аз баҳри нобуд кардани санг аст,
Барои сангро одам намудан мекунад усто.

ЗИМИСТОН

Ин зимистону чанги сардаш чист?
Ҳама лаб баста, вақти камҳарфист.
Марди чакдонаш – одами хокӣ,
Марди майдонаш одами барфист.

ТҶҶҶҶҶ ДАРАВ КАРД

Даравгар, ки аз баҳти хандон дарав кард,
Ду доне барафшонду майдон дарав кард.
Ба дарёи паҳновар эзиди сарсар
Насиме вазониду тӯфон дарав кард.

МИЗОНИ АБРҶ

Шабу рӯзи маро мизони гардун барнамесанчад,
Шабу рӯзи маро мизони абрӯи ту месанчад,
Баробар мешавад ё нобаробар,
Ман аз мизони абрӯи ту мефаҳмам.

ТЕҒ

Чун об хӯрад аз санг,
Алмос шавад дар чанг.

ШУСТУШҶ БА ЗАБОН

Ба забон шустушӯ кунад ҳайвон
Тифли навзоди хешро, ба забон.
Меҳри ӯ бартар аст бо фарзанд,
Бартар аст аз муҳаббати инсон.

КҶЧАҲОИ САНГФАРШ АЗ САНГПУШТ

Кӯдакиам –
Қур-қури қурбоқаҳои Дарраи Шер*,
Кӯчаҳои сангфарш аз сангпушт,
Замбурӯғи захрнок,
Ҳар қадар хӯрдем, ӯ моро накушт.

* Дарраи подачарони Сӯфиён.

АЗ БЕХИ ГЎШАТ РЎЯД СИЯҲГЎШ

(сӯгвораи ҷӯраи гулчиниҳоям Раҷаби Саидалӣ)

Ман кам надорам ҳамзоди гулчин
Хобида дар хок аз рӯзи дерин.
Ку Гулмуроди гул дар баногӯш?
Ку Бахтиёри гул дар паси гӯш?..
Хоби ту ҳам хуш дар шаҳри хомӯш,
Аз беҳи гӯшат рӯяд сияҳгӯш.

ИШҚИ КЎДАКӢ

Дар он ҷӯе, ки Нозук поча мешуст,
Дар он ман рӯй мешустам ниҳонӣ.
Дар он ҷӯбор ишқи кӯдакӣ рафт
Чу гулбарге ба вақти гулфишонӣ.

БАРАҲНАГӢ

Дарахт ҳар қадар бараҳнатар,
Батар,
Ту ҳар қадар бараҳнатар,
Беҳтар,
Беҳтар...
Чу моҳи нав, ки мешавад
Рафта-рафта пурратар.

ДАР КҶЧАИ БЕНАВОЙ

Касе дар кӯчаҳои бенавой
Асои дасти худро чӯр мекард,
Асои дасти ӯ танбӯри ӯ буд,
Чунон мезад, маро ранчур мекард.

СҶГВОРАИ ГЕСҶ

Ку он ҳама гесӯи ба ҳар сӯи Ҳадиса,
Он тори ба тор аз ду бари рӯи Ҳадиса,
Партофта аз синаю бозӯи Ҳадиса,
Аз нӯги сараш то хамаи зонӯи Ҳадиса?

БҶСАИ ЗАН

Аз бӯсаи аҳриман агар рӯяд мор,
Аз бӯсаи зан наруст ҷуз шеърӯ шиор.

ДИЛИ МУАЗЗАМА

Худашро бо дили тарканда тарконд,
Чу нори пухтае бо ханда тарконд.

ҶОИ МАН

Рӯзи марги Иқбол аст
Рӯзу соли мавлудам*,
Ў ба ҷои Бедил буд,
Ман ба ҷои ӯ будам.

ШЕЪР

Шеър чист? –
Як оҳи гарми кӯтоҳ,
Як ҳарфи жарф,
Як ҳиҷои бачо.

СОЯДАСТЕ БА «ФАРҲАНГИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ»

Муддате шуд, модарам дар хона нест,
Модари ман дар забони модарист,
Дӯшборам ҳамчу гӯри сабзи ӯ
Ҳарду чилди сабзи фарҳанги дарист.

* 20 ноябри соли 1938 – рӯзу соли вафоти Муҳаммад Иқбол ва таваллу-
ди Бозор Собир.

БАЙТ

Сад ҳочии манкуртӣ,
Як Ҳочии Кангуртӣ.

* * *

Кӯчаи Қаҳқашон, ки дар арш аст,
Сангҳои ситорааш фарш аст.

* * *

Муслмонзан ба се қабр аст-андар —
Яке хона, яке шавҳар, яке қабр.

* * *

Биёбон, эй биёбон, эй биёбон,
Туру хори мағелон чун муғулон.

* * *

Гулҳо, ки бурун сари худ аз гил карданд,
Гилро, бинигар, чи гуна хушгил карданд.

ЧОРПОРА

Дар пуштамазор моҳи поке дорам,
Моҳе, ки ба зери абри хоке дорам.
Аз ҳасрату доғи ӯ мапурсед маро,
Хуншор даруни чок-чоке дорам.

Бо гуна ту шеъргунаӣ дар назарам,
Дар шеъру ғазал намунаӣ дар назарам.
Сарводаи гардану ғазалвораи чашм
Шеъри тари соқу синаӣ дар назарам.

Ин фасли тамӯз лоласӯзе будаст,
Ку лола, ки чун лаби арӯсе будаст.
Хуни гули лола, ки ду рӯзе будаст,
Дар гардани мавсими тамӯзе будаст.

Зан гиряд агар, хамӯш кардан мушқил,
Таскину навозишат надорад таъсир.
Яъне, ки ба ранги кӯдаки гирён аст,
Ором намешавад ба чуз дар сари дил.

Беҳуда мағӯ, ки хат надорад духтар,
Дар холу хаташ ғалат надорад духтар.
Абрӯи навишта сархати имлояш,
Гулғунчаи сурхи ҳарду лаб имзояш.

Сад лола агар ба дидгоҳам будӣ,
Кай ҳамчу ту мавриди нигоҳам будӣ,
Лабҳои туам шукуфта чун лолаи сурх,
Чашмони ту лолаи сиёҳам будӣ.

Дар кӯчаи ӯ шабе сафедор шавед,
Як тан ҳама чашми чору бедор шавед.
Азбаски чу обгина обандом аст,
Анҷоми шикастанист, ҳушёр шавед.

Меларзам, агарчи бистар аз пар гирам,
Аз оташ агар либос дар бар гирам.
Бо раҳти бурун даруни ман гарм нашуд,
Гӯгирд хӯрам, ки аз дарун даргирам.

Аз қаҳтии нон на ончунон метарсам,
К-аз қаҳтии ёри дилситон метарсам.
Аз синаи беҳарорату чеҳраи хушк,
Аз зиндагии беҳаяҷон метарсам.

Аз оташи сурх сурхии рӯй гирифт,
Ин гармии рӯйро ҳам аз ӯй гирифт,
Зардии ду гунаро ба оташ бисупурд,
Зан ранги танӯри оташинрӯй гирифт.

Гӯянд, ки зан агар гули садбарг аст,
Рӯишаш аз оташу аз оташ барг аст.
Ў решаю беҳу бун дар оташ дорад,
Ҳамрешаи озарахшу оташбарг аст.

Эй чеғи ту чун чағидани тиреза,
Буррандаю хушку чарс беандоза,
Дил мешавад аз чеғи ту реза-реза,
Аз синаи ман чигар бурун мереза.

Рӯзе, ки хами танӯр шуд меҳробаш,
Қуз дасти тихӣ набуд оташкобаш.
Як шуъла ба ҳар кучо, ки равшан будаст,
Аз дасти зану аз нафаси зан будаст.

Норинчи турушро ситоиш карданд,
Аз болу пари тазарв болиш карданд.
Зулфи качи бедро намедид касе,
Беманфиаташ шумурда коҳиш карданд.

Одам, ки қадам ба рӯи маҳтоб ниҳод,
Шеърияти моҳтобро дод ба бод.
Бо он ҳама хубӣ чехраи хубонро
Ташбеҳ ба ӯ дигар наметвонам дод.

Дар шаҳр шууру шеър дар қишлоқ аст,
Дар шаҳр шиору шеър дар қишлоқ аст.
Ақлу ҳушу ҳайрату тааччуб дар шаҳр,
Завқу дили беғубор дар қишлоқ аст.

Абрӯи навиштаи ту сарлавҳаи шеър,
Рухсораи арғувониат лавҳаи шеър,
Аз ишқу муҳаббати туам навҳаи шеър,
Сар то қадамат нарафт аз сафҳаи шеър.

Аз хоҳаракам сабадчае монда хасӣ,
Чун лонаи як паранда аз хору хасе,
Бо сӯзану риштае, ки аз дилсӯзӣ
Гулдӯзӣ кунад дили маро, гулдӯзӣ.

Шоҳе, ки шикаста буд, аз нав сабзид,
Даште, ки бараҳна буд, дар он сабза дамид.
Қӯе, ки нишаста буд, аз нав пур шуд,
Чашме, ки гурусна буд, сабзина чарид.

Озоре набуд, ки охир озарм* нашуд,
Оҳан набувад, дар оташе нарм нашуд.
Ман шеърӯ ғазалвора нагуфтам, умре
Оташ бинавиштаму дилат гарм нашуд.

* Озарм – меҳрубонӣ

Умре, ки гузашта рафт, гардонда нашуд,
Зангори даруни синаро ронда нашуд.
Сад чинии дил чағиду кас банд назад,
Сад шишаи дил шикасту часпонда нашуд.

Монанди хубоби рӯи дарё ҳама чашм,
Чун хайли ситораҳои шабҳо ҳама чашм,
Дар гӯшаи кӯчаҳои раҳпоии хеш
Ман миҷжа намезадам, саропо ҳама чашм.

Сад шаршара обшору сад ғулғули рӯд,
Сад хонишу сад ромишу сад шеърӯ суруд,
Аз сила маро чу дасти ту об накард,
Болишти парам зи санги Варзоб накард.

Ҳар чой, ки боғу беша мебинам ман,
Дар беша дарахти кӯша мебинам ман,
Худро ба ту, эй ки руста аз паҳлӯям,
Аз як гилу обу реша мебинам ман.

Чун модари ман мазор дар пушта набуд,
Дар гирди дараш мазорногашта набуд.
Чун модари сербача аз докаи ӯ
Ҳар баччазане тӯморӣ мебурд ба худ.

Эй шаршарамӯй, беда мачнуни манӣ,
Бишкуфта ту арғувони гулгуни манӣ.
Сар то ба қадам шиноварӣ дар хунам,
Гулмоҳии чӯя-чӯяи хуни манӣ.

Дар партаи пеши синфи мо ҷойи ту буд,
Дар тути қатор лангари ҳойи ту буд.
Ёдовари ишқи аввалам боғи шумост,
Ангури чиликакаш чиликҳои ту буд*.

Бар пайраҳаат чу пой ман бўса кӣ кард?
Ҳар хору ҳаси туро чу ман қисса кӣ кард?
Қишлоқаки кӯдакӣ, чу ҳамшираи ман
Аз шулхаю қоқуи ту самбӯса кӣ кард?

Қишлоқаки кӯдакии ман лаб-лаби ғор,
Девори сафедаш аз сафедори қатор,
Ҳамчун хати мораки ман аз мори қалам
Дар хоки раҳаш хати ғубор** аз пайи мор.

Қишлоқаки ман, чу насли тиллоии ту
Ман зодаи фаслу асри тиллоии ту.
Аз барги хазон, ки рехт, тиллоӣ нашуд
Гулгашти касе чу кӯчаи лойии ту.

* Ба кампираки Талбак.

** Хате, ки бо ангушт дар ғубор навишта мешавад.

Лолаи сиёҳ

Ман ҳамраги кас на, ҳамраги токи туам,
Дар сояи кас на, дар таги токи туам.
Қишлоқаки ман, чу оби ангури сиёҳ
Хуни кас иваз намекунад хуни маро.

Ин фасли хазон бирешиму шоҳии ман,
Яъне, ки баҳори зарди тиллоии ман.
Аз санги таги об намояд гули санг,
Дар оби зулоли ўст гулмоҳии ман.

Ҳарчанд ки меҳмони гӯристонам,
Аз ёру рафиқ намонда кас мизбонам,
Дар кӯчаи қаҳқашонии Сӯфиён
Дар кӯчаи қаҳқашонии кайҳонам.

Қишлоқаки дури дури бобоии ман,
Ёди хасу хори ту дилосоии ман,
Дар кундаи ҳар дараҳти ту пинҳон аст
Як кӯзача кӯдакии тиллоии ман.

Умре ҳама машқи шеър кардам охир,
Аз модари худ касе наомад шоир.
Ин дафтари ман сиёҳмашқ аст агар,
Гулдастай лолаи сиёҳаш бинигар*.

* Эпиграф ба «Лолаи сиёҳ».

Гўянд: анор чун дили Фарход аст,
Зеро ки аз обу аз гили Фарход аст.
Яъне, ки анорбун дамидаст бурун
Аз дастаи тешае, ки буд ғаркаи хун.

Бехобии ман кучою бехобии ту,
Бетобии ман кучою бетобии ту,
Эй шахр, маро чароғи маҳтоби ту бас,
Лозим набувад чароғи маҳтобии ту.

Сарве, ки баландӣ мекунад болояш,
Болои баланд меваи воляш.
Беде, ки сиёҳӣ мекунад пояи ӯ,
Бингар ту, ки мевааш бувад сояи ӯ.

Ин халқ, ки беҳабар ба чоҳ афтодаст,
Бингар, ки ба чоҳи сари роҳ афтодаст,
Аз хирмани пахта ҳамчун аз хирмани моҳ
Якбора ба бозори сиёҳ афтодаст.

Тоҷик, ки бо пахта бувад омухта,
Бо пахта бувад зиндагиаш омехта.
Бе пахта на рахт аст, на нони пухта,
Рахту кафану аловиаш аз пахта.

Мардум ба дарахт бо шикам менигаранд,
Бе сарфи назар ба шохи ҳам менигаранд.
Азбаски ғизои шоирон аз чашм аст,
Бо тираки сарбаланд ҳам менигаранд.

Гӯянд, ки фасли шоирон аст хазон,
Ҳангомаи насли шоирон аст хазон.
Зардии хазон чу фасли тиллоии шеър,
Яъне, ки хазон чу асри тиллоии шеър.

Гӯянд, ки шеър ҳайрату афсун аст,
Тарёку чакида, нашъаю афюн аст,
Бо сӯзани хома мехалад дар раги ту,
Таъсиру асораташ туро дар хун аст.

Фаслест хазон, ки меҳргонаш гӯянд,
Сармоёи соли деҳқонаш гӯянд.
Шоир ҳамаро ба вачд орад ин фасл,
Яъне, ки баҳори шоиронаш гӯянд.

Ҳарчанд ки фасли гарду дард аст хазон,
Яъне, ҳама сарду ҳама зард аст хазон,
Ҳар кас, ки шукуфтани туро дид, надид
Эй пахта, чу тирамоҳи мо фасли сафед.

Мардум ҳама сер аз обу нонат будӣ,
Аз лампаи барқ Каҳкашонат будӣ.
Эй Шӯравӣ, ҳаҷми хоси хушбахтии ман
Бо ҳаҷми замину осмонат будӣ.

Метарсам, агар шамоли Элок вазад,
Аз он нафақат сари дарахтон ҳам зад,
Ман тираки қоматии чусте будам,
Ў тираки қомати маро барҳам зад.

Дасте, ки маро табиати ман додаст,
Онро на ба мақсади гирифтани додаст.
Яъне, ки маро табиати волеям
Ин даст фақат барои додан додаст.

Ҳар шаҳр, ки ҳаст, аз садо лабрес аст,
Аз аҳли навою бенаво лабрес аст.
Бо ин ҳама, бингарӣ ту, аз ҳарф тихист*,
Яъне, ки дар ин сару садо ҳарфе нест.

Чамъ аст Ачам, чу моҳу анҷум чамъ аст,
Яъне, ки чу хӯшаҳои гандум чамъ аст.
Дар хирмани Моҳтоби Нашхаб ҳама шаб
Чун хайли ситора хайли мардум чамъ аст.

* Шаҳр аз садо пур аст, вале аз сухан тихӣ. Нодирпур.

Аҳром агар ниҳода фиръавн, чи ғам,
Ахроми китобро барафроз ту ҳам,
Фиръавни қалам шавӣ, ки баъд аз мурдан
Нобуд нашавӣ ба мӯмиёии қалам.

Он чо, ки на чои туст, худро чо кун,
Меҳе шаву бе калид дарро во кун,
Гӯгирд агар намешавад, дар чашмат
Муште бизану шарорае пайдо кун.

Аз он найи «Маснавӣ», ки афғон дорад,
Қишлоқаки ман дусад найистон дорад.
Шабҳо ҳама аз шамоли Файзободаш
Дар ҳар лаби об найнавозон дорад.

Кас нест маро шинос аз чокаки* ту,
Эй халтаи дӯғ, ку маро чак-чаки ту?
Дар панҷаи дасти ман пари симурғ аст
Қишлоқаки модарӣ, пари мурғаки ту.

Бар мардуми Ориён касе тохта буд,
Танҳо на замин, сафедии пӯст рабуд.
Бас турку муғул намуди юнонӣ гирифт,
Ибрии ҳабаш фарангӣ шуд чашмкабуд.

* Шабовез, мурғи ҳақгӯяк.

Гулчинӣ равӣ агар ту, ҳар гуна бичин,
Ҳар гуна гули баҳор аз гуна бичин,
Аз гунаи дилфиреби гулгуна бичин,
Яъне, ки ту гул начин, ту чонона бичин.

Дар чанги чаҳон будам, маро тир накушт,
Дар дарраи Панҷшер як шер накушт,
Гуфтам, ки чароғак назанад абри ҳаво,
Нохост маро чароғаки чашми ту кушт.

Танҳо на баҳор фасли ишқ аст маро,
Танҳо на гулу шукуфаю хирмани моҳ,
Ман дар ҳама фасли сол ошиқ будам,
Эй беҳабар, ишқро на сол асту на моҳ.

Андоза гирифтаам бару болоят,
Бо бўса шумурдаам зи сар то поят,
Сад бўса баландии қади яктоят,
Сӣ бўса миёни танги беҳамтоят.

Оҳуи бухорӣ чашми тӯрандаи ту,
Чун сарви баланд қомати чиндаи ту.
Сад шишаи синаро ба як гӯша бурид
Алмоси ду чашми тези бурандаи ту.

Ҳайф аст касе, ки дуда аз кулба начид,
Аз лаб-лаби ҷӯ бунафшаю ҳулба начид.
Сад ҳайфи ҷавонию ҷавоне, ки баҳор
Аз кӯчаи ӯ гузашту маҳбуба начид.

Чун лаб ба лабе ниҳодай, дер магир,
Лаб аз лаби хушгубор носер магир.
Аз ҳар даҳане, ки бӯса мегирӣ ту,
Ҷуз бӯсаи лабсӯзи нафасгир магир.

Мисле, ки чанори сурх аз мис будаст,
Олуболу биринчи холис будаст.
Тиллоӣ шуд аз хазон сафедору касе
Ин манзараро надид, беҳис будаст.

Хезед, ба хона меҳмон омадааст,
Меҳмони азизи хонадон омадааст,
Арвоҳаки* холдораки хоҳари ман
Бар хонаи мо аз осмон омадааст.

Ман коргари сиёҳкори қаламам,
Аз санги зуғол рангубори қаламам.
Гуфтанд маро, ки корпартой кун,
Ман гушнанишинӣ мекунам аз аламам.

* Шапараке, ки «арвоҳак»-аш мегӯянд.

ГУЛЧЎШ

Биё, гул, аз лабат серам кун охир,
Лабатро лаъли Помирам кун охир.
Биё, аз бўсаи танги нафасгир
Нафасгирам, нафасгирам кун охир.

Ба гулшан шеъри булбулро ниғаҳ кун,
Дар оби чўй ғул-ғулро ниғаҳ кун.
Замони шуълаи оташ гузаштаст,
Замони шуълаи гулро ниғаҳ кун.

Хазон зарду хазон гарду хазон дард,
Хазон гарду хазон дарду хазон зард,
Пур аз тобу таб, аммо беҳарорат,
Ҳама оташ, валекин оташи сард.

Дилам решу дилам решу дилам реш,
Ки беш аз кишти саҳро медамад риш.
Ба чои гандуми сабзи баҳорӣ
Ба рафти бод мурғак меравад риш.

Худам бо худ чу бо ҳамто нишинам,
Аз он бартар, ки беҳамто нишинам.
Намеғӯям, ки ман беҳамнишинам,
Худам бо худ накӯтар менишинам.

Манеҳ кӯрона по дар рахнаи мӯр,
Ҳазар аз лашкари берахнаи мӯр,
Ки дар пой ту мепечад чу чилбур,
Ки мебандад ду поятро силаҳшӯр.

Туро фасли баҳорон додам аз даст,
Миёнамро ғами марги ту бишкаст.
Яхистони зимистон хуштар аз он
Гулистони ғамангези ғамистон.

Гуле беном дар саҳро бимирад,
Чи ҷондоре, ки нопадо бимирад.
Ниҳон дар пардаи шарму хичолат
Ҳазорон ишқ дар дилҳо бимирад.

Ду мижгонро, ки бар ҳам мезанад ёр,
Маро якбора барҳам мезанад ёр.
Ба рӯяш бингарам, месурҳад аз шарм,
Ба ранги лола шабнам мезанад ёр.

Ало, сағ бошу дар мулки Фаранг бош,
Намекӯбад туро афрангӣ бо пош,
Наменолӣ ту аз дасти фарангӣ,
Намемонӣ ту аз афрангӣ беош.

Ду-се рӯз аст гармогармии ишқ,
Ду-се рӯзи дигар аз гармии ишқ,
Хамин аст он чи ҳаст аз зиндагонӣ,
Дигар чӣ зинда монӣ, чӣ намонӣ.

Намози шои боғони Душанбе –
Сияҳбозори зоғони Душанбе,
Гаҳе тӯрида, гаҳ биншаста анбӯх
Душанбе аз калоғони Душанбе.

Ба ҳар гарду ғубори раҳгузоре
Макун беҳурматӣ, камътиборӣ,
Ки гарде, бингарӣ, гардида марде,
Ғуборе, бингарӣ, гардад мазоре.

Думашро бодбезак карда товус,
Таманно мекунад аз ишқи ҳамчинс,
Дилам гум мезанад, бинам, ки гове
Ба пешонии гове мезанад лес.

Хазон рангу хазон рангу хазон ранг,
Набинӣ дар замин як нукта беранг.
Хазон нуру хазон нуру хазон нур,
Набинӣ дар ҳаво як нукта бенур.

Яке хунро ба оташ метавон шуст,
Яке хунро ба он обе, ки дар чӯ-ст,
Вале хуни қаламро кас нашӯяд
Ба обу оташ аз сеҳре, ки дар ўст.

Чи бок аз сӯхтори пуршароре,
Агар сӯзад, бисӯзад бешазоре.
Нигар бар оташи сарди хазонрез,
Бувад сӯзандатар аз оташи тез.

Аё қишлоқи ман, расми ту некуст,
Надидам буду нобуди туро руст,
Парастуяг шарики кулбаи ту,
Сафи мӯрат шарики хирмани туст.

Дарахти сабз будам кунчи беша,
Тарошиданд маро бо зарби теша,
Тарошиданд, то қалён бисозанд,
Ки оташ дар сарам бошад ҳамеша.*

* Ин дубайтӣ аз ман нест, вале ҳайф аст, ки дар китоби ман набошад.

Ф Е Х Р И С Т

«Лолаи сиёҳ»	3
Ачамро чамъ Наврӯзи Ачам кард	4
Мекашад моро дарӣ аз ҳар даре	5
Сталин.....	7
Мамлакатро мамлакат машҳур кард.....	9
Сталин ва Сталинобод	11
Қишлоқи тиллоӣ	13
Мардикорон, бо шумоём ман	15
Америка	18
Демарш	19
Сионизм	21
Ба хун ранг аст сангистони афғон	22
Ҳақиқат ва дурӯғ.....	23
Ҳаёти рӯзмарраи коргари маъмулӣ дар чамъияти капиталистӣ.....	24
Гилеро гул кунад дасти хитойӣ	25
Ҷуз ба номи Ленинобод ман наменозам	26
Дар пот напӯш, дар сарат пӯш.....	28
Хандаҳои амрикоӣ	28
Тобути Искандари Мақдунӣ.....	29
Қалъаи Золи Зар.....	30
Душманҳои хонагӣ	30
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.....	31
Ватан.....	34
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок.....	36
Роҳи оҳан	38
Ман солхӯрӣ мекунаму сол маро хӯрд.....	40
Олучаи латтадор буд модари ман	41
Дар зонуи коғазбед	42

Шаби Файзобод.....	43
Чашми ту бадахшонӣ.....	44
Аз шаршарай мӯят менӯшаму менӯшам.....	45
Дарё, дарё.....	46
Борон.....	47
Дупайкар.....	48
Тараддуди наврӯзӣ.....	49
Бадахшон чатри симини замин аст.....	50
Хазонӣ.....	51
Кӯҳи лолагардан.....	52
Соядасте барои Президенти ҷумҳурӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон.....	53
Зи бебаргӣ чи парво.....	53
Шаҳри бегадо.....	53
Коғазбед.....	54
Чашми бадахшонӣ.....	54
Обу ҳавои Сиэтл.....	54
Ду абрӯ – «свастика»-и ориёнӣ.....	55
Ғанимат.....	55
Америка.....	56
Тирамоҳи ҷангали рус.....	56
Зани эронӣ акс мегирад.....	56
Дар оромгоҳи устод Мирсаид Миршакар.....	57
Ба гӯри Ахавони Солис.....	57
Ойина.....	57
Исфаҳон.....	58
Ҳақиқат.....	58
Вақти хурӯсхон.....	58
Дар лаби укёнуси Ором.....	59
Ҷомаи сатторӣ.....	59
Шафақи ранг.....	59
Эпиграф ба шеърӣ «Чорчашма».....	60

Бозор Собир

Чехрасозӣ.....	60
Дори Восе	60
Чанубу Шарк намебуд	60
Чизе аз ночизе.....	61
Ба ҷои некролог	61
Баргрезон	61
Сангнависи Ҳикмат Ризо	61
Соядасте барои ҳайкалтарош.....	62
Зимистон.....	62
Тӯфон дарав кард.....	62
Мизони абрӯ	62
Теғ	63
Шустушӯ ба забон	63
Кӯчаҳои сангфарш аз сангпушт.....	63
Аз беҳи гӯшат рӯяд сияҳгӯш	64
Ишқи кӯдакӣ	64
Бараҳнағӣ.....	64
Дар кӯчаи бенавой	65
Сӯгвораи гесӯ	65
Бӯсаи зан.....	65
Дили Муаззама	65
Ҷои ман	66
Шеър	66
Соядасте ба «Фарҳанги забони тоҷикӣ».....	66
Байт	67
Чорпора.....	68
Гулҷӯш.....	81

Бозор СОБИР

ЛОЛАИ СИЁҲ
(*маҷмӯаи шеърҳо*)

Муҳаррири ороиш *Ромиш Шералӣ*
Муҳаррири саҳифабандӣ *Меҳрӣ Саидова*
Хуруфчини компютерӣ *Рухсора Низомӣ*

Ба матбаа 02.09.2013 супорида шуд.
Чопаш 10.09.2013 ба имзо расид. Андоза 60x84 1/16.
Қузъи чопӣ 5,5. Адади нашр 2000 нусха.

Муассисаи нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев 17 а

Дар матбааи ҚДММ «Эр-граф» ба таъб расидааст.
734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р.Набиев, 218.